





СВОБОДА SVOBODA

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays...

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1150 of Act of October 3, 1917...

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Людина умерла, ідея живе

Смерть китайського націоналістичного генералісімуса Чян Кай-ші належить до тих подій, що їх відмічує історія, як жемчужини її розвитку. Це одважко, як з уваги на індивідуальність його як людини, так і на ідеї, для яких він жив і за які змагався, без уваги на кінцеві результати тих змагань.

Чян Кай-ші виліз з безсумнівно до найбільш яскравих історичних постатей нашого сторіччя. Він та створений і очолюваний ним націоналістичний Куомінтанський рух започаткували справжню і глибоку революцію в Китаї, тій одній з найбільш і найдавніших, а до тієї революції один з найбільш відсталих країн, яка із своєю стриваючою культурою та великою історією була одночасно й її невідомістю та жила минулим, падаючи жертвою змін сучасності.

Історики і знавці вважають, що Чян Кай-ші не пощастило здійснити його ідеал, бо він у своїй революції не потрапив під натиск реалізму сучасності з візією майбутнього. Тим не менше він відіграв важливу роль у переході Китаю з минулого в сучасність і його концепції модерної китайської нації не можуть сьогодні не тільки ігнорувати його найбільш противники - комуністи, але й навпаки, багато дечого з того, що сьогодні діється в червоному Китаї, має виразні позначки того китайського націоналізму творцем і речником та символом якого був і залишиться Чян Кай-ші. Людина померла, ідея живе.

Багатомовна, "необхідність"

Советська преса і всі засоби масової комунікації, включно з усіма советськими чиновниками, починаючи від найвищого поставленого Л. Брежнєва, не перестають писати й говорити про "переваги соціалістичної системи сільського господарства". Під кінець березня в Москві влаштовано "Всесоюзну наукову - теоретичну конференцію" на тему актуальних проблем аграрної політики КПСС на сучасному етапі.

Конференція ця тривала три дні і закінчилася ствердженням, мовляв, "сільське господарство СРСР знаходиться на шляху дальшого піднесення і розвитку". Вирішальним і благодотворним чинником на шляху цього вірного росту є "аграрна політика КПСС", яка, мовляв, "виражає корінні інтереси всіх трудящих країни".

Очевидно, керуючися політично - пропагандивними мотивами, можна робити всякі висновки і ствердження і можна навіть наводити відповідні статистичні дані, як це робив на цій же конференції член Політбюро ЦК КПСС Ф. Д. Кулаков, говорячи про такі її інші "досягнення" у советському сільському господарстві. Але навіть він не міг не сказати, що "у сільському господарстві є ще чимало недоліків і упущень, невикористаних резервів і можливостей".

Як відомо, в СРСР поставлено тепер ставку на "спеціалізацію і концентрацію сільськогосподарського виробництва" і на "аграрно-промислову інтеграцію", про що ширше розповідав на конференції представник Молдавії І. І. Болду. Молдавія сьогодні, як і деякі райони України, відведена для експериментів у цьому напрямку і поки що нічого конкретного невідомо, з якими успіхами проходить ці експериментування. Нічого конкретного не подав і Болду, обмежившись загальними висловами.

Про те, як справді виглядає ситуація на відтинку сільського господарства в СРСР дещо довідуються з промови першого секретаря Компартії Білорусії П. Машерова, який говорив про "соціальний прогрес на селі". Підкреслюючи "соціальний прогрес села" і "піднесення життєвого рівня працівників сільського господарства", він між іншим звернув увагу на спеціальну важливість "особистого підсобного господарства", тобто т.зв. присадибних ділянок колгоспників, які, як відомо, постачають в основному советський ринок сільськогосподарськими продуктами. За словами Машерова, цілком очевидно, що існування особистого підсобного господарства поки що лишається об'єктивною необхідністю. І коли це не можна відмовитися від нього, то, на наш погляд, можна і треба активніше стати на шлях зменшення деяких зв'язків з його веденням обтяжливих турбот сільського трудивництва".

Ця заява високопоставленого советського партійного чиновника має глибоку вимову, бо вона краще всіх підтверджує статистичних даних засвідчує про фактичний провал сільського господарства в СРСР, будованого не відповідно до потреб і реальних умов, а згідно з вимогами максистсько-ленінської ідеології. Це є причиною того, що велетенське колгоспне - радгоспне колективізоване господарство мусить користуватися допомогою цієї відсотково незначної частки, що її займають у загальній советській господарській структурі підсобні особисті господарства.

ЩЕ ОДИН "ГОРДИВ ВУЗОЛ" ДЛЯ ЗСА

Цікаво збігаються вістки американської і європейської преси в опінії дуже важливого для ЗСА питання. Під час пору для ЗСА, окрім зрештою дуже складного положення на Близькому Сході і в Індокитаї, висувається не менш складне питання відношення до свого колишнього союзника, Етіопії. Або, уточнюючи, яке становище має зайняти ЗСА до Еритреї, що з чималими мілітарними успіхами добивається своєї повної незалежності і самостійності.

Минулого місяця Етіопія святкувала 79-ту річницю своєї перемоги над Італією у великій битві за Адву. В Аддіс Абебі у святкуванні взяло участь коло 15 тис. етіопців, зодягнених у традиційну національну ному, а написи на транспарантах були звернені головним чином проти арабів за те, що вони підірвали еритрейців у їхньому сецесійному русі. Араби намагалися, мовляв, розчленувати Етіопію. Парада, що її організував Тимчасовий мілітарний Союз, мала на меті виявити повну солідарність етіопського народу проти "еритрейських бунтівників", як також і з а м а ніфестувати знос становище проти Арабської Ліги, на чолі зі Сирією, яка допомагає головним чином еритрейським самостійникам.

Щоб принагідно собі симпатії населення, Тимчасовий Мілітарний Союз, — або тогочасна Військова хунта, — заповів перевести у найближчому часі земельну реформу. При тому слід буде згадати, що 80 відсотків упродовж землі в Етіопії є власністю не місцевого бідного населення, а була розподілена, так, що 15 відсотків були власністю імператора Гайле Селасісе та його родини, 25 відсотків були власністю великих землевласників, а 20 відсотків мала Етіопська Коптійська Церква. Населення працювало на цих землях чрпаками, або мусило віддавати три чверті зборів аромжаю власникам, якщо брало в них землю в оренду.

У 1953 році Америка підписала з Етіопією договори, на основі якого у Кагні, коло Асмарі, в Еритреї американці збудували одну з наймодерніших радарово-комунікаційних баз, що в ній перебувало постійно від двох до трьох тисяч воїків і різного роду фахівців для її обслуговування. Основним завданням цієї станції було збирати вістки із країн поза звичайною куртиною. Справа бази у Кагні в Еритреї була тісно пов'язана з американською мілітарною допомогою Етіопії.

Італійці зайняли у 1880 році Еритрею, щобі згодом звідтіля перевести окупацію цілої Етіопії, але тодішній імператор Менелік дав італійцям таку несподівану відсіч, що вони примушені були обмежитися і залишити

УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ПОКИДАЄ КОЛГОСПИ

— Чому українська молодь покидає колгоспи? На це запитання дає відповідь секретар партлаєвих комуністичної партії Федір Моргул в інтерв'ю в "Літературній Газеті" з 12-го березня ц. р. Від 1964 року з 160.000 молоді, яка закінчила середню школу, 140.000 покинула село в полтавській області.

Таке велике число на-же свідомим планованим призвудатися над тим, як би то вдержати молодь на колгоспній роботі. Моргул відверто обговорює цю справу в інтерв'ю й остерігає, що коли й далі так буде, то колгоспам забракне робітників, а на цьому потерпить сільськогосподарська продукція.

Одначе цікаво, що в інтерв'ю заперечено шпешнювання, що молодь манять до міст ясні світла, кіна й розважальні клуби. Воно зовсім не так, твердить Моргул на основі переживань і досвідів. Найбільше з тієї молоді, що покинула середні школи, покидає колгоспи тому,

чим" і почав зацікавувати зв'язки з Китаєм, а в Європі — з країнами "східного блоку". У західних політичних колах уважають, що теперішній Тимчасовий мілітарний уряд, який після детронізації Гайле Селасісе, 13 вересня 1974 р., почав керувати країною, починає проявляти хораз то зтичіє свою комуністичну орієнтацію. Отож з цього і насувається зовсім простий висновок, що коли ЗСА допомагатимуть і нададі ції хунті, яка те криється із своєю лівою орієнтацією, то тим воно тільки допоможуть їй сильніше закріпитися.

З другого боку ЗСА мають в Еритреї неабиякої вагості мілітарну базу. Еритрейське побережжя довшино 500 миль — це одне з найцінніших, коли його розглядати зі стратегічно - глобальної точки зору. Воно являється собою дуже цінну позицію не лише для ЗСА, але, — розцінюючи об'єктивно, — і для всього Заходу.

А причина того ось яка: коли Еритрея доб'ється своєї незалежності, то рівновага сил вадвох Червоного моря переується в користь Арабів. Серед еритрейських визвольних сил домінують мусулманські групи і акраз те і являється головною причиною арабської підтримки. А далі, коли Еритрея звільниться від Аддіс Абебі, то тоді тільки дуже малі французькі території, що її називають Афарас та Ізаас і порти Джібуті залишаться доступними для Заходу. Але шойно тоді почнеься напевно тиск арабів, щоб французизи забраліся з Джібуті.

Всі відомі американські коментатори так і висловлюються, що положення, яке втворилося тепер в тому обширі, буде для ЗСА неабиякою довшоголовкою, щоб (Закінчення на стор. 3-й)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО СТАТТЮ "НАУКИ І ЖИТТЯ"

В останній статті інж. Л. Янкевича "Таємний замок атомового ядра" ("Свобода", 25. бер. 75) траплялася помилка, а радше — друкарський "чортин" при перекладі термінів "фюжен" і "фіжен" (в англ. фусіон, фіссіон).

Термін "фюжен" правильний примірний до термодерного процесу сонця, але під час вибуху атомової бомби, має контрольованого розбиття ядер в ядерному реакторі наступає процес розщеплення, тобто "фіжен", а не "фюжен" як зазначено в статті.

При тій нагоді хотчу висловити моє задоволення і гратуляції для редакції за поміщення технічних дописів і статей інж. Л. Янкевича. Від кількох років я щільно слідував за ними і їх прочитую. Їх стиль, мова і рівень доступні для кожного читача, вони цікаво висвітлюють найновіші досягнення в техніці, або аналізують зручливо мовою певні фізичні явища із шоденого життя. Часто велика вагості цих статей з погляду загальнонаукового знання. Жаль, що вони не появляються частіше.

Володимир Яримович Йорк, Па.

ПРО ПАМ'ЯТНИК ЖЕРТВАМ ГОЛОДУ

В "Свободі" за 26-те березня ц.р. "Голос читача" надруковано естатію К. Степового під заголовком: "Чи ми поставимо пам'ятник жертвам голоду?" Пропозиція досить цінна, але, на жаль, автор з нею зацікавився майже не на рівні сторіччя. Не знаю, до кого автор привів своє слово: "МИ"? Як до всіх укра-

В березні кількість безробітних зросла до 8.7 відсотка

Вашингтон. — Департамент праці повідомив, що в березні кількість безробітних зросла до 8.7 відсотка всієї робочої сили, а число осіб, які перестали активно шукати за працею й тому більше не зараховуються до робочої сили, дійшло до 1.1 мільйона осіб, головно жінок і молоді. Рівень безробіття в березні зріс на 0.5 відсотка, бо в лютому, ше вивосив 8.2 відсотка. Безрезний рівень з найвищий від 1941-го року, коли 9.9 відсотка робочої сили було без праці. В кінці березня Департамент праці нараховував 8 мільйонів осіб як безробітних. Натомість деякі економісти із приватного сектора, як також Джордж Міні, президент Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріальних Організацій, твердять, що кількість безробітних багато вища, бо коли врахувати 1.1 мільйона осіб, які перестали активно шукати за працею, то без праці опинилося 9.9 мільйона осіб,

тобто 9.8 відсотка всієї робочої сили. З уваги на зріст числа безробітних, президент Джеймалд Форд у п'ятницю, 4 квітня, під час промови в Сан Франсіско заявив, що запропонує Конгресові, щоб дії програми наглоті федеральної допомоги для безробітних були продовжені до кінця 1976-го року. Першочі програми мали закінчитися 30 червня ц.р. Під час цієї промови Президент також заявив, що є всі позачки, що найгірша стадія економічної рецесії, вже правдоподібно за нами, та що є надія на поліпшення в недалекому майбутньому. Президент також повідомив, що номінаур колишнього губернатора Вайомінгу Стенлі Гетавея на пост секретаря для внутрішніх справ. Якщо Сенат схвалить цю кандидатуру, то Гетавей займе цей пост по Роджерсові Морганові, який був номінований на секретаря торгівлі.

Василь Плющ

СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА СПІЛКА УКРАЇНЬСЬКОЇ МОЛОДІ

(До 50-ліття заснування СВУ-СУМ та 45-ліття процесу над ними).

(1)

Цього року минає 50 років републик за свою національну самостійність, національну культуру, за вільну думку та основні права людини.

Спротив накиненим згори (Москвою) владі, ідеології, тоталітаризму почався в Україні відразу після окупації України московським військом і не припиняється до цього часу. Він мав і має різні форми, розмах, проходив і проходить під різними гаслами — але він є немирущий.

Після чотирнадцяти збройної боротьби Української Народної, тобто демократичної, Республіки з РСФСР (Російською Советською Федеративною Соціалістичною Республікою) прийшла довгогорічна повстанська боротьба українського народу з мо-

сковським комуністичним і окупантом. Ця боротьба майже беззбройною, майже позбавленою єдиного проводу народу з озброєним московським військом, величезним апаратом партії та чужинських функціонерів мусіла скінчитися поразкою.

Зарпавадження советської нової економічної політики, поступки соціальні та національні (зокрема прокламована передача селянству землі, а фабрич робітникам, українізація культури, поступки в справі розвитку української національної культури) пригупили наснагу дальшої боротьби, примусливши широку кола української еліти шукати нових шляхів захисту прав українського народу та прав людини.

Серед цієї еліти втворилися тоді три основні напрями. Одна частина провідної української еліти продовжувала стояти на позиціях потреби дальшої збройної боротьби з Москвою. Ця позиція в тодішніх часах не мала вигляду на успіх, бо власними силами український народ вже не мав у той час сил і змоги боротися проти

Москви та її агентів в Україні. Друга частина української еліти повірила обіцянкам Москви визнати суверенітету українську советську республіку, прийняла як дійсність, а не стратегічний маневр, запровадження нової економічної політики, українізацію, послаблення терору та тоталітаризму з інерозумілим ентузіазмом кінулася в обійми советської влади. З одного боку, починається т.зв. "зміновіховство", в Україну повертаються лідери українського народу з минулою, як Михайло Грушевський, Володимир Винниченко, Андрій Ніковський та інші, представники української інтелігенції Західної України, як Степан Рудницький, Василь Кас'ян, Михайло Лозинський та інші. З другого боку, служняно зброєю ЦК КП(б)У, а власне ВКП(б) та органи московської советської влади стають видатні українські комуністи, як Олександр Шумський, Григорій Гринько, Антій Приходько, Михайло Долоз, Василь Едаский, Панас Любченко, Ми-

кола Хвильовий, Матвій Яворський і десятки інших".

Третя частина провідної української еліти, найбільша, найосвіченіша та найрозумніша, на щастя зайняла позицію захисту українського народу, української державності, української культури, української ментальності, української економіки всіма можливими на ту пору засобами. Ця група ясно уявляла собі фактичну неможливість дальі продовжувати збройну боротьбу, далі знекровлятися і так вже досить знекровлений народ. Але одночасно діяти цієї групи ні на одну хвилину не довірили позірній зміні курсу окупаційної влади. Вони добре знали, що нова економічна політика, ослаблення протукраїнського курсу, соціальні поступки, послаблення терору це є лише стратегічний маневр, що все це аж ніяк не приведе до переродження тоталітарного комуністичного режиму в устрій демократичний.

Вона прийняла програму опору окупантові на всіх ділянках життя. До цього опору належала праця в легальних україн-

ських політичних організаціях, праця в легальних організаціях, в першу чергу в наукових та навчальних закладах (в ВУАН з усіма її кафедрами, комісіями та іншими закладами, в університетах, науково-дослідних і навчальних інститутах), у видавництвах, в операції, школах, театрах, художніх, письменницьких організаціях та інших закладах мистецтва, внашептї праця через "Український Автофал" в у Православну Церкву, навколо якої скупчилося багато високоосвічених, свідомих, патріотичних людей. З цієї групи й вишлі організатори Спілки Визволення України та Спілки Української Молоді. Як знаємо з історії українського визвольного руху, велика кількість майбутніх організаторів СВУ-СУМ належала до Браства Українських Державників (БУД) або вишліла з лав українських партій, а саме УСР-ів, УСД-ів, Соціалістів - Самостійників, Соціалістів-Федералістів, або з лав видатних діячів української науки, культури, кооператорів, церковних діячів. Цих людей об'єднувала

загально-українська (а не партійна), глибоко-демократична, гуманістична настанова до питань політично-громадського життя, переконання в потребі глибоких соціальних реформ, але відраза до будь-яких тоталітаристичних потягень та терору; їх принципними настановами були гасла про переважання значення інтересів нації над класами, інтересів громади та особи над інтересами партій чи бюрократичного апарату. Їх духовними вождями були світли постаті українського і всевітнього гуманізму Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, а з новітніх діячів — постаті Симона Петлюри, який, ставши керівником Української Держави, порвав зв'язки з партіями й у своїй політиці був понадкласовим, понадпартійним, понадстановим вождем українського народу.

Організатори, а потім учасники руху СВУ-СУМ взяли на себе надзвичайно важке завдання в умовах тоталітарно-терористичної, просякатої насирієм агентами й таємної поліції, держави, в умовах шойно закінченої поразки національно-визволь-

них змагань, а тим самим в умовах певного розчарування та втоми широких народних мас, — створити постійнодіючий резистанс всієї нації проти окупанта. Зробити це було значно важче ніж, наприклад, творити підпільні організації під Поліцею, в часі національно-соціалізму в різних країнах Європи, або в тоталітарних державах сучасного світу). (Продовження буде.)

(2) Сестра М. Пашукова — голова СВУ-М Наталія Пашукова у своїй праці про СВУ зазначає, що перша організаційна нарада у справі заснування СВУ відбулася у грудні 1924 року, але всіма прийнятою датою заснування СВУ вважається рік 1925. (3) Дивись літературу при кінці цієї статті. (4) Всі вони різніше, були знищені московським ЦК, ГПУ, НКВД (Надзвичайною Комісією по боротьбі з контрреволюцією, Державним Прітвратним Управлінням, Народним Комісаріатом Внутрішніх Справ, тобто органами советської таємної поліції). (5) Докладно про ситуацію в Україні перед і під час нової економічної політики, автор писав у своїй монографії "Воротба за Українську Державу під советською владою". Лондон, 1973.



ЩЕ ОДИН „ГОРДІВ ВУЗОЛ“ ДЛІ ЗСА

(Закінчення зі стор. 2-ої)
його розв'язати з користю для держави. Під сучасну пору американська флотія користується портами Етіопії, чи так портами Бритреї на Червоному морі.

18-й ВІДДІЛ СУА в ПАССЕНКУ, Н. Дж.
МІСТЕЦЬКУ ВИСТАВКУ АКВАРЕЛЬ І КІОН
БОГДАНА та ГАЛІНИ ТИТЛИ

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІТИ НЬО ЙОРК
В суботу, 12-го квітня 1975 р. о год. 2-ій по пол.

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ НА ЯКІ УПРАВА ВІДДІЛУ ЗАПРОШУЄ СВОЇХ ВІШ. ЧЛЕНІВ.
Після Загальних Зборів відбується ТОВАРИСЬКА ГУТІРКА ПРИ ЧАЮ ТА ПЕРЕКУСЦІ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США
РІЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ ІСТОРИКІВ І СОЦІОЛОГІВ ВКУНІ З КОМІСІЮ ДЛІ ВІВЧЕННЯ ІСТОРИЇ УКРАЇНСЬКО-ЖИДІВСЬКИХ ВІДНОСИН

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ в ЗСА І КАНАДІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО
ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛІ СЛ. П. Д-РА ДМИТРА ДОНЦОВА

Блаленд, Огайо
Неділя, 13 квітня 1975 р.
Година 5:30 вечора
ЗАЛІН NORMANDY SCHOOL

Школа св. Миколая в Бюффало у поклоні Тарасові Шевченкові

Присмо і корисно, що українська громада в Бюффало має власну, на рівні з іншими приватну українську школу. Українську, бо вона є при українській католицькій церкві св. Миколая, де відповідальність за неї несе повний парафіяльний священик і школа, о. декан д-р Павло Івашко.

Ця школа, час від часу влаштовує імпреси: в честь св. Миколая, градація садочка, свято Тараса Шевченка тощо. Ці шкільні виступи переводяться із свідомо, умінням і точністю.

Саме концерт у честь Тараса Шевченка в дні 9-го березня дав присутнім, які випробували велику шкільну залю, справжню насолоду, і надію, що школа продовжує існування, а супреч побоювань, що школі доведеться самозліквідуватися.

Маріяна Чолій у Філадельфії

Філадельфія (О. Л-ий) — Музикальна Філадельфія публіка, яка так гостинно вітає в своїх залах приїжджих з інших міст та країн артистів, матиме приємну нагоду познайомитися з молододу українською співачкою з Монтреалю, Маріяною Чолій. Кілька слів про нашу гостю: Співачка Маріяна Чолій, донька отця Василя Бривявського, колишнього абсолютного Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові, знаменитого баса, який ще до сьогодні чарує своїм голосом своїх парафіан в передвеличкий час у „Ліліт“.

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 І 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВОЄ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІСН. НЕП ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ БОРОТВО — НЕ ПРОГАНЬТЕ НОГО ДЛІ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

Дізнайся сумною вісткою з Рідного, Приїжджого і Знайомих, що в неділю, дні 6-го квітня 1975 р., по тихій і невблагній погоді, відійшла від нас на 60-му році життя наша Найдорожча ДРУЖИНА І МАМА

Капела Бандуристок
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ І ДЕТРОЙТИ
Під патронатом Українського Конгресового Комітету Америки
Мистецький керівник — ПЕТРО ПОТАПЕНКО
КОНЦЕРТИ
В 60-ЛІТТЯ ВИСТУПУ
Українських Січових Стрільців

НТШ В ЗСА ВІДБУЛО...

Що ще розглянено і схвалено пропозиція влаштувати наукову конференцію, присвячену 200-річчю Американської Незалежності. Проф. В. Головінський, заступник голови Комісії, поінформувал про пороблені заходи влаштувати наукову конференцію, яку спонсоруватиме Відділ Студій Американської Етнічної Спащини Ратгерського Університету разом з НТШ в ЗСА.

У зв'язку із закінченням праці Статутної Комісії, пленарна сесія постановила скликати на 20 вересня цього року в Нью Йорку надзвичайні загальні збори НТШ в ЗСА для розгляду і схвалення проекту статуту, що його небагато дістануть на руки всі члени НТШ.

НОМЕР ЧІНГ КАЙ-ШІ...

Чінг Кай-ші особливо відзначився, коли треба було організувати спротив японській агресії. Керована ним армія зуміла перетримати найважчі японські удари і врешті, користуючи із загальної політичної ситуації у світі і розгрому Японії Американкою, звільнити Китай від японської окупації.

Чінг Кай-ші був активним прихильником зорганізування світового антикомуністичного фронту і власне завдяки цьому такий світовий фронт з ключовою позицією китайських націоналістів заіснував. Тайпей був частим місцем антикомуністичних з'їздів і конгресів і був центром Антикомуністичної Ліги Народів Азії. У цих з'їздах і конгресах приймали участь також українські представники через Антибольшевицький Біль Народів, а теж з рамени Українського Конгресового Комітету Америки. Зі смертю генераліссіма Чінг Кай-ші світовий антикомуністичний рух втратив великого і активного приятеля.

Дізнайся сумною вісткою з Рідного, Приїжджого і Знайомих, що в неділю, дні 6-го квітня 1975 р., по тихій і невблагній погоді, відійшла від нас на 60-му році життя наша Найдорожча ДРУЖИНА І МАМА

Торонто, Канада
Неділя, 20 квітня 1975 р.
Год. 4:00 по полудні
ЗАЛІН УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ
83-85 Christi Street, Toronto
Чикаго, Іл.
Неділя, 27 квітня 1975 р.
Год. 4:00 по полудні
ЗАЛІН CHOPIN HIGH SCHOOL
Rice & Western, Chicago

Заснування бібліотеки українознавства при Університеті Південної Аляски

Завдяки дописам заходам Науково-Дослідчого Товариства Української Територіології і піднесенню під праці рідкаві, дирекція бібліотеки і керівництво російських студій Університету Південної Аляски в Мобіль, Аляска, погодилися відкрити в бібліотеці цього університету український відділ книжок, журналів, преси і всіх українських видань.

Щоб зацікавити студентів молоді університету і привагити відвідувачів українською проблематикою, та уможливити легкий доступ до української бібліотеки, вона буде приміщена в головній залі університетського бібліотечного будинку, поруч референційного й мовного відділів університетської бібліотеки. Бібліотека має біля 2,000 місць для одночасного користування. Вона вивінувана в усі найбільш модерні копійальні машини, звукові і фільмові стрічки.

Розташування української бібліотеки на головному поверсі, через який мусить перейти кожний відвідувач, є запорукою того, що нею зацікавиться американська студентська молоддь.

Шановний Читачу: якщо Ви маєте книжки, яких ніколи від довшого часу не живаєте, або знаєте своїх приятелів, які мають книжки, ласкаво просимо Вас подарувати їх для українознавчої бібліотеки „Українські Студії“. Всі Ваші книжкові пожертви будуть оголошувати у пресі і органі НДТШ „Слово й Діло“. Докладніші інформації про бібліотеку „Українські Студії“ і університет Аляски можна одержати пишучи на адресу: Konstantin Cerkevich 77 Whitman Ave. Staten Island, N. Y. 10308

Завість мігити на свічку могили Дорогого
Бл. п. Богдана Стрийського
на 60-му році життя

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приїжджого і Знайомих, що дні 3-го квітня 1975 р. відійшов у Вічність, у Філадельфії, Па., по дошій недозі, на 68-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

Бл. п. СЕРГІЙ НИКИТЮК
ПАРАСТАС був відслужений у п'ятницю, 4-го квітня п. р. в год. 6:30 веч. в церкві св. Покрови.

Дізнайся сумною вісткою з Рідного, Приїжджого і Знайомих, що в суботу, 5-го квітня 1975 р. о год. 9-й рано, в церкві св. Покрови на Українській Православній Церкві в Бавнд Бруку, Н. Дж., Похороню зіймається Михайло Тавенчик.

Дізнайся сумною вісткою з Рідного, Приїжджого і Знайомих, що 3-го квітня 1975 р. по дошій недозі, померла наша Найдорожча СВОТРА І ТІТА

Бл. п. ГАЛІНА ЗАХАРНІВ
ПІНАХІДА в п'ятницю, 4-го квітня п. р. о год. 7:30 веч. в похоронному закладі Витнідз в Едінбурзі, Н. Дж.



Споми́ни про бл. п. Васи́ля Ма́ндзія

Українська Громада віддає гідну пошану са. п. Покійному Василю Мандзюві, дошкільному дієчлену міста Іонкеру...

Покійний Василь Мандзюв, влаштувавшись на працю і заробивши дещо грошей, сподівався, щоб той вінчав до родини в Україну...

Річні загальні збори Відділу ч. 460 УНС в Лондон, Онтаріо

В неділю, 23 лютого ц. р. о год. 3 по пол. в Українському Центрі в Лондоні, Онтаріо відбулися чергові річні загальні збори 460 Відділу УНС...

У звіті голови інж. Р. Горничка, фінансового секретаря П. Сахаревича і Контрольного комітету М. Вілана, відбулася ділова дискусія і ухвалення резолюцій уступальної управи...

Нью Йорк і околиця! В п'ятницю, 11 квітня 1975 р.

о год. 7:30 вечора в домівці Т-ва „Дністер“ 361-ий ВІДДІЛ УНС при 119 Есе., „А“, між 718 вул. в Нью Йорку — відбудуться РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС міста Нью Йорк і околиці

- До участі в яких запрошені Урядовці, Представники та конвенційні Делегати наступних Відділів: 4, 5, 6, 8, 16, 19, 46, 69, 86, 88, 117, 130, 158, 184, 194, 195, 200, 203, 204, 205, 210, 211, 256, 267, 293, 323, 327, 331, 433, 435, 450, 455, 457, 485 і 489. ПРОГРАМА ЗБОРІВ: 1. Відкриття. 2. Вибір Президії. 3. Прийняття протоколу попередніх Зборів. 4. Звіт з діяльності Округного Комітету. 5. Дискусія над звітами. 6. Ухвалення звільнення Округної Управи. 7. Вибір Округної Управи та Контрольної Комісії. 8. Ухвалення та схвалення плану праці на 1975 рік. 9. Доповіді Головних Урядовців. 10. Річні справи. 11. Закриття зборів.

У зборах візьмуть теж участь ЧЛЕНИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНСОЮЗУ і ВАСИЛЬ ОРХОВСЬКИЙ, обласний організатор. Закликаємо всі Відділи і їх уряди та конвенційних Делегатів, як і інших активних союзників, взяти участь у цих Зборах. ПІСЛЯ ЗБОРІВ — ПЕРЕКУСКА За Округну Управу: Іван Фліс голова, Микола Хоманчук секретар

Виставка Оленської-Петришини в Чикаго

Українська громада в Чикаго, мабуть як і всюди, цікавиться українськими мистецтвами, їхньою творчістю, поступом, алаштує і відвідує виставки, особливо, якщо творчість даного мистця відповідає нашим традиційно-естетичним „приписам“ і якщо ці виставки влаштовані для нас в українській околиці та це й в бажаній для нас залі — галерії.

Однією з підстав цього твердження — образотворча виставка найвідомішої малярки Аркадії Оленської-Петришини, яка відбулася в Центрі для Проведення Наук при Чикагському університеті на вівторок 19 лютого ц. р. виставка складалася з двадцяти семи олій і рисунків.

Цю виставку відвідало чимало знавців мистецтва загальної американської публіки, як також виставка звернула увагу відомих американських мистецьких критиків Чикаго, які відразу ж відгукнулися в часописах своїми позитивними рецензіями на творчість малярки.

Проте, з прихистком мусимо зауважити, що лише за вибіркою в порівнянні невеликого числа українських любителів мистецтва, наша загальна громада не спромоглася вибратися поза межі своїх „мурів“ і використати цю нагоду, щоб оглянути виставку, яка, на думку багатьох мистецтвознавців, була однією з важливіших виставок нашого мистецтва (маємо на увазі, мистецтва українських мистців).

Найчастіше ми маємо нагоду оглядати виставки творчих людей мало розказують про духовне переконавання, психологію і загальний погляд на життя виконавця. Це переважно виставки, що про них пишуть: „сподобалась“ або „не сподобалась“, бо сюжети виразно зрозумілі предметів, як квітів, краєвидів і постатей (декількі стилізованих так, що дехто ще до цих пір уважав за „модерне“), справляють нам приємність або неприємність, але не привалять нас до глибшого роздумання про людську істоту і її оточення. Між іншим, цей спосіб мистецьких творів.

Ось в цьому і полягає важливість останньої виставки Оленської-Петришини, яка принесла свіжість своєю безсумнівною переконливістю в певний світлогляд, на який відразу реагує глядач, погоджуючись чи не погоджуючись з ним.

Коли на індивідуальній образотворчій виставці Оленської-Петришини в 1967 році, також при Чикагському університеті вражали глядачів домінуючі, абстрактні, графічні, невизначені, чорні, безликі жіночі постаті, які виявляли хоч і спонтанність але до деякої міри невпевненість, дивлячись на яких глядач переносився в мрійний, майже казковий світ, то в цій останній виставці виявилася велика зміна характеру твору, а саме: в чіткішому плануванні і цілісності сюжету. Тут додамо, що Оленська-Петришина мала декілька виставок в мікчасі).

Провідне твердження, яке мистець передає в останній виставці з великою майстерністю, є те, що людина ніколи цілковито не втрачає почуття самотності, відокремлення, ізоляції навіть в інтимних відносинах, так як „Любовниках“, залишається відчуженою, беземоційною, байдужою. Якщо людина навіть має ті вищі почуття духовності, то ту духовність висловлює лише у власних думках, щоб ніби обминути конфлікт. Через недовіру до ближнього, людина залишається замкнутою, неадекватною поверховою. „Дебют“, „Самотня“ й інші переконливо відзеркалюють це почуття.

Наважливий великий контраст до людства справляє природа, де рослинність установила між собою зв'язок співжиття, гармонію. Оленська-Петришина передає це багатство домінуючою зеленою палітрою та складністю рослинної композиції. „Тропічний Ліс“ і „Тропічний Сад“ треба захищати до найбільшій її творчості на темі природи.

Для передачі своїх почувань малярка дуже ефективною способом викиває кольорові, пластичні предмети, на яких немає жадних відтінків, лінійності. Це все додає до лінійної неруковатості людської фігури. Фронтальність людини, окресленість кожної риси і ряд жовтих барв майже на всіх постатях, нагадує дівчат з островів Тихого океану Гогена.

Хоч всі картини мають дуже мало почуття тривимірності і навіть декілька зближуються до декоративності, особливо це помітно в графіці, все ж вони мають почуття безмежності, а саме тому, що мистець не замальовує всю площу, а навпаки, навмисне лишає невиповненими великі площини, що дають картині легкість й почуття глибини. Цей останній період Оленської-Петришини можна назвати „відношенням людини до рослин“, який вона змінила висловити в дуже ефективний спосіб. Було б позитивним для нашого мистецтва, якщо більше виставок викликало б глядачів потребу застановитися над людською мораллю, гуманністю, суттю, а не лише сприймати мистецький твір як поверхову прекрасну для снів. Звичайно, для цього потрібно більше мистців калібру Аркадії Оленської-Петришини.

Олександра Дяченко-Нольман

СПОРТ

Леви першунем Індор-турніру в Чикаго

Леви - Швабен — 3:2 (0:1) Леви - Хорвати — 3:0 (1:0)

У п'ятницю 28-го лютого 1975 р. закінчилися в Чикаго розгріви ковпаного м'яча у сімковому Індор - Турнірі. Леви, як було передбачено, здобули перше місце у Виступі Динамі, не програючи жодних змагань. Точка 18:0, ворота 39:7. Друге місце зайняв Швабен із точками 13:5 та воротами 29:8. Ходять слухи, що протест, що його Леви виграли із Грін-Байт 1:0 має бути унеможливлено і привернений старий вислід 1:1. Це однак тепер для Леви не суттєва справа і в ніякому випадкові не загрожують їхньому першунству. Із гордістю мусимо підтвердити, що Леви тепер домінують у ковпаному м'ячі в Чикаго. Це ж їхнє третє першунство від-ряд. Перші два здобули вони у 1974-ому році. Це стейтова чаша Губернатора та першунство Вищої Динамі.

Засадничо чемпіонат Індор-Турніру здобули Леви попередньої п'ятниці у змаганні з Швабен. Це найкращий протипанк і змагання були дуже драматичні. Швабен застосували гостру гру, повели сильну атаку на нашу ворота. При тому треба зауважити, що до тих змагань Леви виступили дещо послабше, бо без контуженого Гріна. Внах, обороняючи один високий сильний стріл, поразив своє коліно. Його заступив Очарук. Це використали Швабен і з одної з своїх атак добули ворота. Леви дещо розгубилися, однак змінили свою оборону і вислід до половини не змінився.

Образ гри у другій половині змінився на 100 відсотків. Внах вернувся на ворота. Леви переробили ініціативу у свої руки і цілий час атакували. Уже у 3-тій хвилині гри добували ворота. Однак суддя не уздав тих воріт, але дитину 16-тню до Швабен. Швабен роблять „мур“, однак Швабен перекидає м'яч необачливою Андрущишиною на правій стороні, який сильним стрілом із кількох кроків уміщує м'яч у сітку. Піднесені на душі Леви

Шевченківський Концерт у Лорейн, Огайо

В неділю 9-го березня 1975 р., відбувся в Лорейні Шевченківський Концерт. Влаштувала його Школа Українства при українській католицькій парафії св. Івана Хрестителя. Концерт почався „Заповітом“, який відігравали учні школи. Слово про життя і значення для українського народу Тараса Шевченка прочитав учень 10-ї класи Орест Гарчак. Діти садочка — Бранс Денмен, Ромко Киятинський і Ярро Слєцький виконали вірш „Вістасмо“. Хор шкільних дітей відіграв дві пісні — „Покли тобі Тарасе“ і „Учітєся брате“, Василько Голубецький продекламував вірш „На високій дуже кручі“. Тарас і Марко Слєцький відіграли на фортепіані три народні пісні, а після того кілька дітей брали участь у збірній деклямації — „Шлях до слави“, „Думи мої“, мольдеклямацією виконала Наталка Химич, „Мені однаково“ продекламував Марко Гевко, „Садок вишневий“ проспівав хор шкільних дітей в супроводі гітар, народні пісні відіграли

на фортепіані Дарця Пакуш і Міросла Орничак, „Розпутію моголу“, поему виголосив Юрко Слєцький, „Без тебе Олесію“ і „Похід карликів“ виконала на фортепіані Аннєта Гевко, а на закінчення мандолиною оркестра під керівництвом учительки школи Ольги Нагаєвської виконала в'язанку українських народних пісень.

Свято закінчено співом українського національного гімну. У програмі брали участь 24 учні, всі вони опанували належно відповідний матеріал і його гарно виконали. Особливою атракцією концерту була мандолинова оркестра, яка хоч недавно організована, показала у своїй виступі дуже успішно.

Музичні виступи приготували Ольга Нагаєвська і Дарця Микита, учителька і диригаторка УМІ. Програму склали і за неї відповідала учителька школи і її доволитий імпресоза референтка Марія Зубаль.

І. М.

„Христини“ Збірника Чортківської округи

В неділю, 2 березня ц. р. в Народному Домі в Нью-Йорку зустрілася група кол. мешканців Чортківської округи, щоб з рук голови Ділового Комітету, пані Ольги Соєницької, одержати перші принагідні історично-мемуарні збірники чортківської округи, копичинського, борщівського і заліщицького повітів. Очі всіх зібраних були звернені на трубу, репрезентативну книгу, великого формату в прекрасній обгорній обкладинці Якова Гнідоського. Вона лежала посередній столу, а доволі неї сиділи члени Ділового Комітету: Ольга Соєницька, інсп. Богдан Стефанович, інж. Мирон Левицький, д-р Роман Державський і д-р Степан Ворох. Атмосфера пригдувала христини: на світ народилася книга. П'ять розказували, як це сталося. Праця над її виданням — назвала Ольга Соєницька — розпочалася ще в 1963 році від збірки фондів. Треба було об'їхати в кількох поїздах великі простори Америки і Канади, щоб агітувати земляків і донести до них виступи про великий задум. Одночасно розсилали багато сотень листів на адреси, які з великим трудом приходило збирати. В парі з тим йшла „організація“ авторів спогадів і історичних розвідок про Історію міст і сіл Округи. Комітет провадив свою працю виключно вечорами (після закінченої заробіткової праці) і по суботах і неділях. Так йшла робота протягом двох років.

І от після клопітливої праці — книга готова. Вона розібно лежить на столі. Мирон Левицький зворушено згадує скільки праці і недоспаних ночей подарували цій книзі Панство Ольга і Михайло Соєницькі. Без них — каже він — Збірник ніколи не побачив б на світ. В такій самій дусі промовляв Степан Ворох, „Ідеї і програми висувають тільки такі люди, які відчувають в собі силу пережити їх в житті. Пані Ольга Соєницька і проф. Михайло Соєницький належать до таких людей. Їх дослідницькі, витримка, сила волі і любов до рідної землі довели до того, що перед нами книга великої вартості, один з найкращих регіональних збірників, — закінчив своє слово д-р С. Ворох.

З фінансів „відчитався“ інсп. Б. Стефанович. В перших трьох роках збірка проходила дуже помалу. Аж після багатьох закликів і особистих листів люди „розгойдалися“. Знайшовся один фундатор, Зисоф Ваврик, з Канади який пожертвував 1.000.00 доларів, декілька меценатів і добродіїв і кілька сот жертводавців. Вони склали 13.000 дол. на видавничий фонд. Усіх грошей зібрано 16 тисяч і стільки витрачено. Залишилося ще довг 5.000 дол. в друкарні. Комітет не одержав за свою працю „ні цента“. Тому коли д-р С. Ворох поставив внесок, щоб з ентузіазмом надати члени видільні винагороду тим, які найбільше віддали свого труду — присутні прийняли його слова оплесками.

Від імені зібраних на залі цілком Комітетові дякував м-р Роман Ляницький. Він підкреслює особливі заслуги Редакційної Колегії в складі: Ольга Соєницька, інсп. Б. Стефанович і д-р Р. Державський (дорядник проф. М. Соєницький) та наголошує значення Збірника, як свідка праці цілої генерації ентузіастів між двома світовими війнами. Книга опісала їх труди, пориви, успіхи і невдачі. В ній зберігається та-

кож дух тієї доби, так дуже важний для оцінки, яку будуть робити історики. Дякували Комітетові також Софія Дан і м-р Богдан Мак. З книги в рудат — збірні розходились. Учасі із них, прощалися, вже з-поза дверей звернувши свою голову до мене і сказав: цей збірник для нас — це книга ностальгії, а для наших дітей — книга історії. Може прочитати і не забудуть, як і в ім'я чого жили їх батьки і діди. Збірник можна замовляти, пишучи на адресу: Federal Credit Union, New York, ас. 6317 „Chortkiv“, 108 2nd Ave, New York, N. Y. 10003. P. I.

Real Estate DO ПРОДАЖУ ПОНАД І АКР ЗЕМЛІ в ГЛЕН СПЕН, Н. Я. 5 хвилин ходу до церкви і Робітничого Союзу. Ціна дуже приваблива. Звітересовані просять зв'язатися на ч. (914) 228-8451, по 7 год. веч.

DO ВІДАННЯ 2nd Ave., Manhattan, N.Y. 4 1/2 LARGE ROOMS Eat-in kitchen, new refrigerator, front apartment, elevators newly painted, laundry facilities, very safe — \$166.00. The Specialists, (212) 691-5535 Open 6 days.

Washington Heights, N.Y. 7 КИМНАТ 2 ланчів, свіжо відморожено, велика кухня, блискучі санітарія і комунікації, город для дітей і домашній заїр. 200.00 дол. The Specialists, (212) 691-5535 Відкрито 6 днів.

Do виваїти в Іствінґтон, N.J. в українській ділянці 2 1/2 КИМНАТ 1-й поверх, спальня, сальон і кітчен, ланчівка, гаряча вода і опал., є холодильник. \$175.00 міс. — 1 міс. депозит. Tel. 372-4689 по 6 год. веч.

Funeral Directors КОВАЛЬЧИН FUNERAL HOME Completely AIR CONDITIONED Займається Похоронами в сестрі NEW JERSEY. Пана присутній для всіх Обслуговування в приватній. У випадку смерті в родині, клієнту, як в дома, так і в мот.

WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager 129 Grand Street (cor. Warren Street) Jersey City, N.J. 07302 HENDERSON 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА УКР. ПОГРЕБЕННЯ Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА Peter Jarema 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. ORegon 4-2568

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE 3535 East Tremont Avenue BRONX, N.Y. 10465 Tel.: 863-2476 191 Avenue "A" NEW YORK, N.Y. 10009 Tel. 674-3686 Директор ЮСІФ СЕНКОВСЬКИЙ Займається Похоронами в Бронкс, Нью-Йорк і околицях. Похоронок по місцевим цінам.



„Одного дня, коли я читав в хатні, то почув крик, який в мозку племені повідомляв про клішт...“ „Але я не був пригтований на те, що я побачив!“ „Кала, яка щедро наділяла мене любов'ю та пошаною, була мертва!!!... Мій жаль був такий глибокий, неначе б вона була моєю правдивою мамою, леді Еліс!“